

مدیریت زیاله های شهری

تهیه و تنظیم : جعفر یحیی زاده

کارشناس بهداشت محیط شبکه بهداشت و درمان اسکو

زباله چیست ؟

زباله به مواد زاید غیر قابل استفاده ای اطلاق میشود که دارای یکی از ترکیبات سمی، فساد پذیر، خورنده، قابل اشتعال و یا قابل واکنش باشند. محصولاتی همچون رنگها، پاک کننده ها، روغنها، باتریها، علف کشها ، باقیمانده مواد غذایی و که دارای اینگونه مشتقات هستند در هنگام دفع نیاز به مراقبت ویژه ای دارند.

طبقه بندی زباله های شهری :

زباله های شهری به طرق مختلفی گروه بندی می شوند که چند مورد از آنها عبارتند از :

❖ فساد پذیر و فساد ناپذیر : که برای دسته اول باقیمانده مواد غذایی ، کاغذ ، چوب و سبزیجات و برای گروه دوم شیشه ، پلاستیک و نخاله های ساختمانی را می توان نام برد.

❖ زباله های تر و خشک : زباله های تر اغلب فساد پذیر بوده و ۷۰ درصد از کل زباله در

کشور ما را تشکیل میدهند. زباله خشک ارزش بسیاری از نظر استفاده مجدد و بازیافت دارد.

جهت کاهش خطرات بهداشتی و هزینه های جداسازی بهتر است زباله های خشک را در مبدا

تولید به صورت جداگانه جمع آوری و نگهداری نماییم.

❖ زباله های ویژه : این دسته زباله ها به علت ماهیت خطرناک خود بایستی تحت شرایط

کاملاً کنترل شده و با رعایت مقررات بهداشتی ابتدا به زباله بی خطر تبدیل شده و سپس دفع

شوند. زباله های تولیدی مطب ها، تزریقات و پانسمان، بخشهای جراحی و دیالیز بیمارستانها

و اجساد حیوانات از این دسته اند.

-
- ❖ زباله های سمی و خطرناک: نوعی از زباله است که دفع آن بدون در نظر داشتن ملاحظات بهداشتی باعث آلودگی گسترده در محیط زندگی شده و عواقب زیانبار آن در کوتاه مدت و یا دراز مدت متوجه انسان خواهد شد. مانند باطریهای مستعمل، لاستیک فرسوده، رنگها و مواد شیمیایی
 - ❖ زباله های رادیو اکتیو: عبارتست از زباله های تولیدی مراکز پرتو نگاری، رادیو لوژی و برخی از داروهای نشاندار که بایستی تحت شرایط کاملا تعریف شده و حفاظتی جمع اوری و دفع گردند.

خطرات ناشی از دفع زباله به روشهای غیر بهداشتی:

آلودگی خاک

آلودگی آبهای سطحی و زیر زمینی

آلودگی هوا

آتش سوزی های گسترده

تکثیر حیوانات وحشرات وجوندگان

بروز انواع بیماریهای خطر ناک

به مخاطره افتادن زندگی آبزیان

هدر رفت منابع اقتصادی

ورود انواع سموم به زنجیره غذایی انسانها

تلفات دام و طیور

جنبه های زیبا شناختی

روشهای دفع زباله

✓ سوزاندن:

در ایران باتوجه به کیفیت زباله ها که بهره وری بازیافت وکود سازی در آنها زیاد است ونیز باتوجه به زمینهای بایر فراوان سرمایه گذاری در جهت احداث کارخانه های زباله سوزتوصیه نمی شود.

✓ کمپوست:

تهیه کمپوست یا کود گیاهی از فضولات در مقایسه با سایر روشهای دفع زباله به خصوص سوزاندن ارزانتر و اقتصادی تر است ، به طوری که در روستاها می توان کود مناسبی جهت کشاورزی از زباله ها تولید کرد.

✓ دفن بهداشتی:

عبارتست از انتقال مواد زاید جامد به محل ویژه دفن آنها در دل خاک به نحوی که خطری متوجه محیط زیست نشود. این یک روش موثر برای دفع زباله در منطقه ای که زمین کافی و مناسب وجود دارد است و همچنین متداولترین روش در جهان می باشد.

در انتخاب محل دفن باید به موارد زیر دقت نمود :

❧ فاصله مناسب از مناطق مسکونی

❧ سطح آب زیرزمینی در منطقه (طوری‌که نشت شیرابه باعث آلودگی آبها نشود)

❧ محل دفن حصارکشی شود تا حیوانات ولگرد دسترسی نداشته باشند

❧ جهت بادهای غالب به طرف مناطق مسکونی نباشد

✓ بازیافت :

در جوامع امروزی زایدات دفعی به اندازه های ارزشمند هستند که به سختی می توان نام زباله را بر آن نهاد. انبوه مواد به ظاهر دورریختنی گرانبها مانند انواع فلزات، شیشه ، کاغذ و کارتن ، مواد آلی فساد پذیر و قابل تبدیل به کود، دستگاههای الکترونیکی ، لاستیک و... موجب شده اند که اطلاق نام طلای کثیف به زباله چندان نامانوس نباشد.براین اساس اعمال سیاستهای تفکیک از مبدا زباله ونهادینه کردن فرهنگ مدیریت شهری زباله در مقیاس خانوار به همراه احداث مراکز وکارخانه های بازیافت زباله کاملا دارای توجیه واز منظر بهداشتی و اقتصادی قابل دفاع خواهد بود.

قانون مدیریت پسماند

بر اساس ماده ۷ این قانون مدیریت اجرایی همه پسماندها

غیر از پسماندهای ویژه و صنعتی در محدوده شهرها بر

عهده شهرداری و در روستاها بر عهده دهیاریها خواهد

بود.

راهکارهایی برای زندگی بهتر

A close-up photograph of several pink flowers, possibly hydrangeas, with numerous water droplets on their petals. The background is a soft, out-of-focus mix of pink and white.

از ظروف مناسب برای نگهداری زباله استفاده کنیم. (دربدار، قابل شستشو، دارای کیسه زباله)
از نگهداری طولانی مدت زباله در محیط زندگی پرهیز نماییم.
در خرید کالاها مقدار زباله تولیدی را مد نظر داشته باشیم.
فرهنگ تفکیک از مبدا را در جامعه خود نهادینه سازیم.
هرگز زباله های سمی و خطرناک را به همراه سایر زباله های شهری دور نریزیم.
راههای بازیافت خانگی و استفاده مجدد از زباله در منزل را بیابیم.
هرگز زباله های تولیدی را در دسترس حیوانات ولگرد و جوندگان قرار ندهیم.
برای جلوگیری از تکثیر حشرات مانند سوسک و مگس محیط خود را پاکیزه نگه داریم .

سالم و شاد باشید

